

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul V — Nr. 48

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÎRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 4 martie 1993

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
6/1992. — Decizie cu privire la constituționalitatea unor prevederi ale Legii privind măsuri premergătoare reglementării situației juridice a unor imobile trecute în proprietatea statului după 23 august 1944	1—4
HOTĂRÎRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
84. — Hotărîre privind prelungirea termenului prevăzut la art. IV alin. 2 din Hotărîrea Guvernului nr. 731/1992	4

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I E

cu privire la constituționalitatea unor prevederi ale Legii privind măsuri premergătoare reglementării situației juridice a unor imobile trecute în proprietatea statului după 23 august 1944

Curtea Constituțională a fost sesizată, la 14 octombrie 1992, de către 55 deputați, și anume : domnii Ionel Blaga, Vasile Diacon, Mihai Iordache, Constantin Pârveu, Nelu Aristide Dragomir, Paul Ioan Cojocaru, Eugen Mitu, Victor Boștinaru, Mircea Man, Cantemir Gafar, Dragoș Enache, Gheorghe Sfercoci, Adrian Paul Ilieș, Adrieon Videanu, Gheorghe Marcu, Emil Cojocariu, Tòader Mănăilă, Teodor Axente, Gheorghe Ghețan, Teodor Lupuțiu, Romul Soponar, Dumitru Rădăuceanu, Ioan Staicu, Adrian Silistraru, Dumitru Badea, Marcel Grec, Florin Lucian Oarză, Valeriu Butulescu, Francis Septimiu Kraucz, Dumitru Armășescu, Ioan

Timiș, George Simatiuc, Alexandru Radu, Dumitru Moinescu, Costel Gheorghiu, Teodoru Dobrițoiu, Alexandru Comănescu, Mihai Tudor, Dumitru Diaconescu, Dumitru Beznea, Constantin Dumitrache, Corneliu-Constantin Ruse, doamna Marta-Nora Țărnea, domnii Constantin Dragomir, Ioan Marcu, Staț Marin, doamna Elena Ene, domnii Gheorghe Pavel, Georgică Alexandrache, Corneliu Moldovan, Stelian Androne, Ioan Oancea, Ioan Georgescu, Costică Canacheu, Constantin Andreescu, asupra neconstituționalității prevederilor art. 1 și 2 ale Legii privind măsuri premergătoare reglementării situației juridice a unor imobile trecute în proprietatea statului după 23 august 1944.

De asemenea, Curtea Constituțională a fost sesizată la data de 19 octombrie 1992 de către Curtea Supremă de Justiție asupra neconstituționalității art. 5 din aceeași lege.

Curtea Constituțională, în temeiul art. 3 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, constată că este competentă să soluționeze cele două sesizări care s-au înaintat cu respectarea prevederilor art. 144 lit. a) din Constituția României și ale art. 17 alin. (1) din Legea nr. 47/1992.

Având în vedere că sesizările de neconstituționalitate sus-menționate privesc aceeași lege, prin încheierea din data de 28 octombrie 1992 s-a dispus conexarea lor.

Grupul de deputați contestă constituționalitatea dispozițiilor art. 1 și art. 2 din legea în discuție pe motiv că acestea au fost stabilite printr-o lege ordinară, deși, afectând regimul general al proprietății, nu puteau fi adoptate, potrivit art. 72 lit. k) din Constituție, decât prin lege organică. De asemenea, în sesizare se susține că au fost încălcate dispozițiile art. 49 din Constituție, care prevede în mod limitativ cazurile de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți, întrucât prevederile considerate neconstituționale nu se încadrează în nici unul din cazurile respective. În sesizare se mai precizează că prin art. 2 din lege se modifică implicit art. 53 din Legea privatizării societăților comerciale nr. 58/1991 care, deoarece privește regimul general al proprietății, este o lege organică și, deci, nu putea fi modificată printr-o lege ordinară.

Curtea Supremă de Justiție consideră că art. 5 din Legea privind măsuri premergătoare reglementării situației juridice a unor imobile trecute în proprietatea statului după 23 august 1944 încalcă principiul separației puterilor într-un stat de drept, precum și prevederile art. 21 și art. 125 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora realizarea justiției este atributul exclusiv al puterii judecătorești, constituind, astfel, o imixtiune neconstituțională a puterii legislative în activitatea de judecată.

Potrivit art. 19 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a solicitat celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, punctul lor de vedere asupra sesizărilor primite.

În punctul de vedere exprimat de Senat se consideră că atât legea, în ansamblul său, cât și art. 1, 2 și 5 ce fac obiectul sesizărilor sînt constituționale, întrucît legea are caracter temporar și un conținut exclusiv procedural, ea nefiind nici constitutivă și nici translativă de drepturi de proprietate, astfel că regimul juridic al proprietății este neafectat.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că dispozițiile art. 1 și 2 sînt constituționale, deoarece nu încalcă prevederile art. 72 lit. k) din Constituție, ele avînd drept scop luarea de măsuri speciale prin care se asigură premisele necesare pentru înlăturarea unor ne dreptăți făcute anumitor persoane în trecut.

Cît privește dispozițiile art. 5 din lege, în punctul de vedere exprimat de Guvern se arată că acestea contravin, pe de o parte, dispozițiilor art. 21 și 49 din Constituție, iar, pe de altă parte, constituie o imixtiune a puterii legislative în activitatea de judecată, fiind astfel neconstituționale.

Camera Deputaților nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Văzînd sesizările grupului de deputați și ale Curții Supreme de Justiție, punctele de vedere exprimate de către Senat și Guvern, precum și concordanța dintre textele legale ce fac obiectul sesizărilor și dispozițiile constituționale, reține următoarele :

1. Dispozițiile art. 1 din legea în discuție privesc obligativitatea Guvernului ca, în termen de 6 luni de la adoptarea acestei legi, să prezinte Parlamentului un proiect de lege privind reglementarea situației juridice a imobilelor existente în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, trecute în proprietatea acestuia sau a organizațiilor cooperatiste în virtutea unor acte normative ori a unor acte cu caracter individual, emise după 23 august 1944 de organele puterii sau administrației de stat sau de alte organe ale statului sau preluate de acestea prin exces de putere ori fără titlu.

Obligarea Guvernului de a elabora și supune spre adoptare un proiect de lege, într-un anumit domeniu de activitate, nu este neconstituțională, deoarece Guvernul fiind investit, potrivit art. 102 din Constituție, pe baza votului de încredere acordat de Parlament, o asemenea obligație nu contravine raporturilor constituționale dintre Parlament și Guvern. De asemenea, prin stabilirea acestei obligații nu se încalcă dreptul de inițiativă legislativă al Guvernului, prevăzut de art. 73 din Constituție, întrucît dispozițiile art. 1 nu prefigurează conținutul viitorului proiect de lege, ci, instituind numai obligația de a-l prezenta, reglementează unele aspecte privind desfășurarea procesului legislativ în domeniul de activitate ce face obiectul legii. Este o caracteristică ce rezultă ca pregnantă și din prevederile art. 4 referitoare la întocmirea situației centralizate pe județe a imobilelor la care se referă legea și ale art. 6 referitoare la elaborarea unei metodologii pentru întocmirea situațiilor respective.

2. Cel de-al doilea motiv de neconstituționalitate invocat privește textul art. 2 din aceeași lege.

La alin. 1 din acest articol se prevede că, pînă la data adoptării legii privind reglementarea situației juridice a unor imobile, se interzice înstrăinarea, ca active ale agenților economici sau în orice alt mod și cu orice titlu, a imobilelor respective, precum și demolarea sau schimbarea destinației lor economice.

Art. 41 din Constituție garantează dreptul de proprietate cu toate dezmembrămintele sale. Pentru acest motiv, regimul general al proprietății este de domeniul legii organice, potrivit art. 72 lit. k) din Constituție, fiind un drept fundamental într-un stat de drept. Pe cale de consecință, interdicția de înstrăinare a unor bunuri, chiar pe o durată limitată, prevăzută de alin. 1 al art. 2, înlăturînd dreptul de dispoziție al proprietarului, nu poate fi instituită decât tot prin lege organică, întrucît acest drept este de esența regimului juridic general al proprietății. Este de principiu că o derogare — cum este interdicția de înstrăinare, ce reprezintă o derogare de la un atribut fundamental al dreptului de proprietate — poate fi stabilită numai printr-o lege de aceeași natură cu aceea a legii de la care se derogă. Altminteri, însuși regimul juridic diferit, cu caracter imperativ, instituit de Constituție, pentru legile constituționale, organice și ordinare, precum și garanția constituțională pe care acest regim îl asigură, ar fi încălcate.

În același sens, Legea nr. 58/1991 cuprinde reguli care, prin natura lor, fac parte din regimul juridic general al proprietății, întrucît vizează elementele esențiale ale acestui drept — posesia, folosința și dispoziția —, precum și reguli ce conturează regimul juridic al condițiilor tehnico-materiale și organizatorice pentru funcționarea fondurilor prevăzute de această lege. Primele reprezintă o realitate juridică ce, evocînd o anumită esență, reclamă legea organică, pe cînd celelalte reprezintă o altă realitate juridică, de importanță mai redusă, ce nu fac parte din regimul general al proprietății. Interdicția de înstrăinare a activelor constituie, însă, o derogare de la prevederile acestei legi ce vizează prima categorie de norme.

Față de cele arătate, rezultă că interdicția de înstrăinare prevăzută la art. 2 alin. 1 este neconstituțională, fiind instituită printr-o lege ordinară. Mai mult, Parlamentul nici nu putea adopta, la data de 14 octombrie 1992, o asemenea interdicție. Potrivit art. 60 alin. (4) din Constituție, după expirarea mandatului și pînă la întrunirea legală a noului Parlament, mandatul Parlamentului anterior se prelungește însă cu anumite restricții ce rezultă din interdicția revizuirii Constituției sau a adoptării, modificării ori abrogării de legi organice. Or, la data adoptării legii în discuție, alegerile parlamentare avuseseră loc la 27 septembrie 1992 și, deci, mandatul Parlamentului expirase, acesta exercitîndu-și prerogativele în perioada de prorogare.

În ce privește prevederile art. 49 din Constituție, este de menționat că ele nu sînt aplicabile, întrucît interdicția înstrăinării instituită de art. 2 alin. 1 este afectată de un termen incert — pînă cînd se va adopta legea menționată de art. 1 —, Parlamentul neputînd fi obligat prin lege să adopte o anumită reglementare. Dacă, ipotetic, nu ar adopta această reglementare, ar însemna că interdicția respectivă este definitivă. Or, aceasta este contrar prevederilor art. 49, fiind încălcat atît principiul proporționalității restrîngerii exercițiului unor drepturi, prevăzut de alin. (2) al art. 49, cît și regimul dreptului de proprietate, prevăzut de art. 41 și 135 din Constituție, îndeosebi alineatul ultim al art. 135, potrivit căruia proprietatea este inviolabilă.

În ce privește dispozițiile alin. 2 al art. 2, întrucît reprezintă o măsură de protecție a chiriașilor constînd, în esență, în interdicția schimbării situației juridice a locatarilor pînă la adoptarea viitoarei reglementări și,

deci, se referă la contractul de locațiune, acestea puteau fi adoptate pe calea unei legi ordinare. De această dată nu se mai poate susține că ar fi încălcat dreptul de proprietate, așa cum rezultă din însuși conținutul alineatului, situația juridică a chiriașilor nefiind o problemă de ordin constituțional în raport cu dispozițiile referitoare la proprietate. Este de precizat, totodată, că referirea din text la alin. 1 are în vedere data adoptării viitoarei reglementări prevăzute la art. 1 din lege, astfel încît lipsa primului alineat nu afectează conținutul reglementării.

În ce privește conținutul alin. 3, trimiterea la alin. 1 devine caducă, fiind lipsită de obiect.

3. Cea de-a treia normă legală considerată ca neconstituțională prin sesizarea Curții Supreme de Justiție se referă la art. 5, potrivit căruia, pînă la adoptarea viitoarei legi se suspendă din oficiu judecarea proceselor de orice natură privitoare la bunurile ce fac obiectul art. 1 din legea în discuție, precum și executarea hotărîrilor judecătorești definitive pronunțate cu privire la asemenea bunuri.

Această prevedere încalcă raporturile constituționale dintre puterea legislativă și cea judecătorească. În virtutea principiului separației puterilor în stat, Parlamentul nu are dreptul să intervină în procesul de realizare a justiției. Dreptul de control al Parlamentului se exercită și asupra modului cum funcționează organele puterii judecătorești, el stabilind, în acest scop, regulile după care se desfășoară activitatea de judecată. Potrivit Constituției, acest drept, însă, se poate exercita numai cu respectul autorității lucrului judecat și fără a împiedica instanțele judecătorești de a-și exercita misiunea lor, prevăzută de art. 125 din Constituție, de realizare a justiției. O imixtiune a puterii legislative care ar pune autoritatea judecătorească în imposibilitatea de a funcționa, chiar dacă numai cu referire la o anumită categorie de cauze și pentru o anumită perioadă de timp, ar avea drept consecință ruperea echilibrului constituțional dintre aceste autorități. De aceea, o dispoziție legală prin care se suspendă cursul judecării sau executarea hotărîrilor judecătorești definitive referitoare la anumite cauze determinate este neconstituțională.

Cele arătate nu exclud posibilitatea autorităților judecătorești ca, în condițiile legii, să suspende judecata sau executarea unei hotărîri judecătorești, precum și, în cazul exercitării căilor de atac, să desființeze sau să modifice o hotărîre care nu ar fi legală sau temeinică.

Avînd în vedere considerentele expuse,

văzînd și dispozițiile art. 21, art. 41, art. 49, art. 60 alin. (4), art. 72 lit. k), art. 102, art. 125, art. 144 lit. a) și art. 145 alin. (1) din Constituția României, precum și ale art. 20 din Legea nr. 47/1992, pentru motivele arătate,

Curtea Constituțională,

În numele legii,

DECIDE :

1. Declară neconstituționale prevederile art. 2 alin. 1 și ale art. 5 din Legea privind măsuri premergătoare situației juridice a unor imobile trecute în proprietatea statului după 23 august 1944.

2. Constată că prevederile art. 1 și ale art. 2 alin. 2 și 3 din legea sus-menționată sînt constituționale.

3. Prezenta decizie se comunică Președintelui României, președintelui Camerei Deputaților și președintelui Senatului, în scopul deschiderii procedurii prevăzute de art. 145 alin. (1) din Constituție, precum și Curții Supreme de Justiție, și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Deliberarea a avut loc în data de 11 noiembrie 1992 și la ea au participat Vasile Gionea, președinte, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Fazakas Miklós, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Florin Vasilescu, Victor Dan Zlătescu și Ion Filipescu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Florentina Geangu

București, 11 noiembrie 1992.
Nr. 6.

HOTĂRÎRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

H O T Ă R Î R E

privind prelungirea termenului prevăzut la art. IV alin. 2
din Hotărîrea Guvernului nr. 731/1992

Guvernul României hotărăște:

Articol unic. — Termenul de predare-primire a patrimoniilor regiilor aeroportuare către Regia Autonomă „Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian” — ROMATSA se prelungeste pînă la data de 15 martie 1993.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :
p. Ministrul transporturilor,
Aurel Novac,
secretar de stat
Ministru de stat,
ministrul finanțelor,
Florin Georgescu

București, 26 februarie 1993.
Nr. 84.

EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, str. 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,
cont 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial”, București, str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68.55.58.